

POSTANOWIENIE

26 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 26 października 2023 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w G.
z udziałem K. W.

o stwierdzenie zasadności przyjęcia do szpitala psychiatrycznego
bez wymaganej zgody,

na skutek skargi kasacyjnej K. W.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 2 lutego 2023 r., II 1 Ca 365/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[PG]

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. – mającego poprzez art. 13 § 2 k.p.c. odpowiednie zastosowanie do skargi kasacyjnej wniesionej w postępowaniu nieprocesowym - wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z 2 lutego 2023 r. (sygn. akt II 1 Ca 365/22) pełnomocnik uczestniczki postępowania K.W. sformułował wniosek o przyjęcie tej skargi do rozpoznania przez Sąd Najwyższy nie precyzując jednak, która z czterech przesłanek przedsądu kasacyjnego przemawiałaby za ewentualnym przyjęciem skargi przez ten Sąd. Wprawdzie sformułował wyodrębnione redakcyjnie „Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania”, ale uszło uwagi pełnomocnika uczestniczki, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien odpowiadać jednej z przyczyn określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i konkretyzować ją. Zgodnie, bowiem, z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia kwalifikowanych przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej, które będą stanowiły podstawę wstępnej, merytorycznej oceny skargi. Tylko na tych przesłankach Sąd

Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Tymczasem pełnomocnik skarżącej zaniechał wskazania wprost na jakąkolwiek przesłankę przedsądu, precyzując jedynie w „Uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania”, że rekomenduje Sądowi Najwyższemu potrzebę odpowiedzi na trzy pytania dotyczące wykładni pojęć wskazanych w art. 23 ust. 1 ustawy z 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 2123), a ponadto przedstawił rozważania dotyczące przebiegu zdarzeń składających się na stan faktyczny sprawy. Sąd Najwyższy mając na względzie powyższe wywody jedynie ubocznie zauważa, że treść art. 23 ustawy z 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego oraz jego relacja do art. 22 tej ustawy, nie wywołuje nadmiernych trudności interpretacyjnych. Omawiany przepis wielokrotnie był wykładany w judykaturze i nauce prawa. Zasadniczą kwestią przy jego stosowaniu, jest ścisła jego interpretacja.

Należy też podkreślić, że skarga kasacyjna, zawierająca w swojej podstawie z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. zarzut naruszenia prawa materialnego, w ramach drugiej z podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) opiera się w przeważającej części na podniesieniu niedopuszczalnego w postępowaniu kasacyjnym zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., którego naruszenie polegało na niewłaściwej ocenie dowodów przez Sąd drugiej instancji, a w konsekwencji ustaleniu niewłaściwej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Tymczasem podstawą oceny zarzutów naruszenia prawa materialnego jest stan faktyczny będący podstawą rozstrzygnięcia zaskarżonego skargą kasacyjną. Zgodnie z art. 398¹³ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany podstawą faktyczną rozstrzygnięcia zaskarżonego skargą kasacyjną. Ponadto, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że choć art. 398³ § 3 k.p.c. wprowadzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, to nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis

określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, niepubl., z 4 stycznia 2007 r., V CSK 364/06, niepubl., z 5 września 2008 r., II UK 370/07, niepubl., z 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z 12 sierpnia 2020 r., I UK 350/19, niepubl. i z 13 października 2021 r., III USK 198/21, niepubl.).

Należy ponadto wskazać, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

(M.M.)

[ał]